

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Mikołaj Pawlak

Warszawa, 03 marca 2022 roku

ZSS.422.6.2022.JOJ

**Pan
Adam Niedzielski
Minister Zdrowia**

Szanowny Panie Ministrze,

z ogromnym niepokojem odnotowuję doniesienia dotyczące tragicznej sytuacji, w jakiej znaleźli się małe dzieci z ukraińskich hospicjów i szpitali. Już dziś wiemy, że tysiące dzieci przekraczających polską granicę z Ukrainą może potrzebować pilnej pomocy medycznej, w tym opieki hospicyjnej i paliatywnej. Na transport do Polski czekają kolejne, ciężko chore dzieci, które jak najszybciej powinny zostać ewakuowane z kraju ogarniętego wojną¹.

Jednocześnie z informacji przekazywanych przez Ministerstwo Zdrowia wynika, że wszyscy obywatele i mieszkańcy Ukrainy, którzy przybywają do naszego kraju w związku z agresją militarną Rosji, mogą liczyć na bezproblemowy i bieżący dostęp do opieki medycznej, w tym do świadczeń zdrowotnych podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnego leczenia specjalistycznego, jak również hospitalizacji². Z informacji przekazanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia wynika nadto, że świadczenia udzielone obywatelom Ukrainy będą w całości refundowane, zaś zasady udzielania świadczeń medycznych oraz ich rozliczania będą identyczne jak w przypadku polskich pacjentów, o ile dany obywatel Ukrainy przedstawi stosowne zaświadczenie wystawione przez Straż Graniczną RP lub odcisk stempla Straży Granicznej Rzeczypospolitej Polskiej w dokumencie podróży, potwierdzające legalny pobyt na terytorium RP, po przekroczeniu granicy od 24 lutego 2022 r.³

¹ <https://lodz.wyborcza.pl/lodz/7.35136.28162208.apel-o-pomoc-dla-dzieci-na-ukrainie-osieroczone-od-trzech-dni.html>

² <https://www.medonet.pl/zdrowie/zdrowie-dla-kazdego-wojna-rosja-ukraina--minister-zdrowia--pomozemy-rannym--polska-bedzie-stala-przy-ukrainie.artykul.35121725.html>

<https://zdrowie.radiozet.pl/Medycyna/Pierwsza-pomoc/Gdzie-uchodzczy-z-Ukrainy-moga-otrzymac-bezplatna-pomoc-medyczna>

³ <https://www.nfz.gov.pl/aktualnosci/aktualnosci-centrali/pomoc-medyczna-dla-obywateli-ukrainy-zasady-udzielania-i-rozliczania-swiadczen.8149.html>

Odnosząc się do powyższego podkreślenia wymaga, że w sytuacjach masowego uchodźstwa, bardzo często niemożliwe jest zgodnie z Konwencją Genewską, indywidualne rozpatrywanie wniosków o nadanie statusu uchodźców i dopełnienie wszystkich wymaganych prawem formalności. Jednocześnie statut uchodźcy ma charakter *sui generis*, co oznacza z jednej strony, że państwo przyznające status uchodźcy przyjmuje część obowiązków, jakie normalnie ciąży na państwie obywatelstwa, w tym udzielenie ochrony, objęcie opieką medyczną, z drugiej zaś strony nie powinno domagać się od uchodźcy spełnienia tych warunków, których uchodźca z przyczyn niezależnych i uzasadnionych spełnić nie może.

Analizując przepis art. 68 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej⁴, wskazać należy, że Ustrojodawca jednoznacznie wyróżnił dzieci oraz kobiety w ciąży jako grupę wymagającą szczególnego wsparcia instytucjonalnego władz państwowych. Prawo do zdrowia i jego ochrony przysługujące tej szczególnej grupie winno zatem stanowić wartość nadrzędną i nieść ze sobą zobowiązanie do zapewnienia dbałości o jak najwyższe jego standardy.

W związku z powyższym, stosownie do art. 11 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2020 r. poz. 141), zwracam się do Pana Ministra z prośbą o przekazanie informacji na temat aktualnych działań podejmowanych przez resort zdrowia w zakresie zapewnienia dostępu do świadczeń zdrowotnych małoletnim obywatelom i mieszkańcom Ukrainy, którzy w związku z konfliktem zbrojnym przekroczyli polsko–ukraińską granicę od 24 lutego 2022 r., w tym również dzieci, które z przyczyn niezależnych nie posiadają koniecznych dokumentów potwierdzających legalność ich pobytu na terytorium Polski⁵.

Jeśli prowadzone są prace nad przyjęciem rozwiązań prawnych w przywołanym zakresie, uprzejmie proszę o wskazanie aktualnego etapu ich realizacji.

Z poważaniem

Rzecznik Praw Dziecka

Mikołaj Pawlak

⁴ Dz.1997.nr 73poz.583

⁵ z doniesień medialnych wynika, że część obywateli i mieszkańców Ukrainy, przekraczających polsko–ukraińską granicę po 24 lutego 2022 nie otrzymało zaświadczenia wystawionego przez Straż Graniczną RP lub odcisku stempla Straży Granicznej RP w dokumencie podróży, które są konieczne do uznania legalności ich pobytu na terytorium RP, po przekroczeniu granicy od 24 lutego 2022 r.